

Sitowise Oy

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/23338/2020-YM-1; YM034:00/2018

Lausunto; ehdotus valtioneuvoston asetukseksi arviointiperusteista sen määrittämiseksi milloin betonimurske lakkaa olemasta jätettä

Yleiset kommentit

Asetuksen tarkoituksena on tukea kiertotaloutta ja luonnonvarojen kestäväää käyttöä sekä betonijätteen jalostamista ja tuotteistamista uusille markkinoille. Asetuksen vaatimukset täyttävällä betonimurskeella voitaisiin korvata luonnon kiviaineeksi rakentamisessa ja uuden betonin valmistuksessa, mikä on erittäin hyvä tähtäin. Lisäksi asetuksen vaatimukset täyttävää betonimursketta voisi käyttää lannoitelainsäädännössä tarkoitettuna lannoitteena, kalkitusaineena, maanparannusaineena tai kasvualustana, ja tällaiseen käyttöön betonimurske sopiikin oivallisesti korvaamaan primäärisiä lannoitevalmisteita.

Soveltamisala on rajattu ainoastaan toimijaan, jolla on ympäristölupa betonijätteen murskaukselle. Tämä rajaa pois betonin valmistajat, jotka voisivat käsitellä toiminnassaan syntyvää betonijätettä uudelleen raaka-aineeksi ja vaatisi heitä hakemaan ympäristöluvan betonijätteen murskaukselle. Myöskin soveltamisala rajaa nykyisellään, ettei asetuksen mukaista betonimursketta voisi tuottaa suoraan purkutyömailla mobiilimurskaimin. Betoni murskeen laadun kannalta vaatimus ympäristöluvasta/soveltamisalasta ei ole perusteltu. Kun betonin murskausta tehdään suoraan purkukohteessa, voidaan paremmin varmistua, että purku on tehty lajittelevana ja tiedetään tarkemmin, mistä betoni on peräisin, minkä laatuista betonimurske on ja näin on tarvittaessa helpompi erotella erilaatuiset betonit. Jos käsittelylaitoksille toimitetaan jatkossa kaikki betonit (betonin valmistajien ja purkutyömaiden betonit), niin todennäköisesti nykyisellään tulee varastoinnin kapasiteetti vastaan, kun pitäisi olla omat erilliset kasat erilaatuisille, vastaanotetuille betonijätteille sekä erilaatuisille valmiille murskeille. Kierrätyslaitoksella eri purkukohteiden betonit sekoittuvat. Asetuksen mukaista betonijätteen käsittelyä uudelleen tuotteeksi tulisi voida tehdä ilmoitus-/rekisteröintimenettelyllä. Vaikka asetuksen mukaisesta betonijätteestä tuotettaisiin uudelleen asetuksen mukaista tuotetta ilmoitusmenettelyllä, voisi tuottajalta silti vaatia laadunhallintajärjestelmää ja laadunvalvontaa. Parasta kiertotaloutta olisi, jos purkukohteen betonijäte voitaisiin hyödyntää suoraan kohteessa tehtävässä uudisrakentamisessa. Tällöin välttyttäisiin mm. kuljetuksista aiheutuvista päästöistä, niiden kustannuksista ja vähennettäisiin liikennettä.

Kirje

Betoni, EoW

8.1.2021

Asetuksessa on rajattu betonimurskeen sallitut käyttötarkoitukset betonin alkuperän mukaan, mikä on hyvä asia. Valvonnan kannalta on helpompaa, että raja-arvot ovat kaikille hyötykäyttökohteille samat.

Asetusluonnoksesta ei käy ilmi, onko maaperästä poiskaivettu asetuksen mukaisesti tuotettu betonimurske jälleen jätettä ja voiko sitä hyödyntää uudelleen.

Asetuksen mukaisen betonimurskeen ja MARA-asetuksen mukaisen betonimurskeen hyödyntämisessä maanrakennuksessa on maanomistajalla iso vastuu ymmärtää, millaista betonimursketta kohteessa hyödynnetään ja mitkä ovat näiden betonimurskeiden erot.

Kommentit pykälään**2 § Soveltamisala**

Luonnoksessa on esitetty, että asetusta sovelletaan ainoastaan valmistajaan, jolla on YSL 527/2014 27 §:n mukainen ympäristölupa betonijätteen murskaukseen, ja joka ottaa käyttöön asetusluonnoksessa tarkoitettut arviointiperusteet. Tämä rajaa kokonaan pois purkutyömailla tehtävän betonin murskauksen. Suurin osa betonimurskeesta syntyy suoraan purkutyömailla. Purkutyömailla tuotettava betonimurske tehdään samantyyppisillä mobiilimurskaimella kuin suurimmalla osalla Suomen ympäristöluvallisista kierrätyslaitoksista. Purkutyömailla tuotettu betonimurske vähentää kuljetuksesta aiheutuvia kustannuksia sekä erityisesti siitä syntyviä päästöjä. Purkutyömailla tämä vaatii laadukkaita ennakkoselvityksiä ja purkukartoituksia sekä purkutyön aikaista valvontaa että laadunhallintaa, jotta siellä saadaan tuotettua laadukasta betonimursketta.

Tämä rajaa pois betonin valmistajat, jotka voisivat käsitellä toiminnassaan syntyvää betonijätettä uudelleen raaka-aineeksi ja vaatisi heitä hakemaan ympäristöluvan betonijätteen murskaukselle. Ilmoitus-/rekisteröintimenettelyä voitaisiin soveltaa tässä. Ilmoitus-/rekisteröintimenetelmä ei poissulje vaatimusta betonimurskeen tuottamiseen liittyvästä laadunhallintajärjestelmästä ja laadunvalvonnasta.

Kommentit liitteisiin

Liitteessä 1 D, taulukossa 2 ja 3 on esitetty asetuksen raja-arvot. Raja-arvot vaikuttavat tiukoilta. Onko raja-arvoissa huomioitu, että raja-arvot täyttyvät betonin valmistuksessa syntyvässä ylijäämäbetonissa, josta voitaisiin tehdä asetuksen mukaista betonimursketta? Valvonnan kannalta on selkeämpää, että raja-arvot ovat kaikille hyödyntämispaikoille ja -kohteille samat, koska sillä mahdollistetaan materiaalin kierto talonrakentamistyömaalta pellolle.

Kelluvien epäpuhtauksien määrittämisessä etenkin purkubetonin osalta on huomioitava, että betonijätteen seassa voi olla kevytbetonia ja/tai kevytsoraa, jotka ovat kelluvia materiaaleja. Nämä tulisi luokitella samalla tavalla kuin tällä hetkellä toimitaan VNA 843/2017 mukaisesti eli luokitella Rb-komponenteiksi.

